

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 20/2016 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- teollisuusneuvos Tapani Koivumäki, työ- ja elinkeinoministeriö
- kaupallinen neuvos Tomi Lounema, työ- ja elinkeinoministeriö
- ryhmäpäällikkö Harri Roudasmaa, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- johtava palotarkastaja Markus Latva-aho, Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Puolustusvoimien tutkimuslaitos
- Tulli
- Liikenteen turvallisuusvirasto
- Kemianteollisuus ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta. Lailla on tarkoitus panna täytäntöön siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskeva direktiivi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia siten, että siinä viitattaisiin markkinavalvontaa ja ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyä koskeviin erikseen annettaviin lakeihin ja kumottaisiin mainittuja seikkoja koskevat säännökset.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia kumoamalla laista siviiliräjähteiden vaatimuksia ja vaatimusten-

Valiokunnan mietintö TaVM 7/2016 vp

mukaisuuden osoittamista koskevat säännökset. Laissa säädettyt räjähteitä koskevat yleiset vaatimukset koskisivat tämän jälkeen vain puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä sekä kansallisesti hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita. Lain soveltamisalaa laajennettaisiin selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen.

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi myös rikoslain räjähderikosta koskevaa rangaistussäännöstä ehdotetun uuden räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevan lain johdosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Talousvaliokunta puoltaa hallituksen esityksen mukaisten lakien hyväksymistä muuttamattomina.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Ehdotetulla lainsäädännöllä on tarkoitus panna kansallisesti täytäntöön siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskeva direktiivi. Uudistuksen myötä räjähteitä koskevat säännökset irrotetaan, muita tuotesäännöksiä vastaavalla tavalla, kemikaaliturvallisuuslaista (Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta, 390/2005). Räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta säädettäisiin jatkossa omassa erillisessä laissaan, kun olosuhdevalvonnasta säädettäisiin edelleenkin kemikaaliturvallisuuslaissa.

Hallituksen esitys on osa kansallista EU:n uuden tuotesäätelyn täytäntöönpanokokonaisuutta, jolla yhdenmukaistetaan ja selkeytetään siviiliräjähteiden säädösviitekehystä, eikä siinä ehdoteta merkittäviä sisällöllisiä muutoksia nykyisin voimassa olevaan säännöstöön. Muutos nykytilaan näyttäyty ensisijaisesti talouden toimijoiden vastuiden selkeytymisenä ja määritelmien, kuten omaan käyttöön valmistuksen, täsmentymisenä. Hallituksen esityksen keskeinen elementti — direktiivin kansallisen täytäntöönpanon ohella — on normien siirtäminen alemmanasteisesta sääntelystä (asetukset, ministeriön päätökset) lain tasolle perustuslain edellyttämällä tavalla. Talousvaliokunta pitää hyvänä, että tässä yhteydessä sääntely ajanmukaistetaan myös normihierarkian osalta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 20/2016 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen.

Helsingissä 7.4.2016

Valiokunnan mietintö TaVM 7/2016 vp

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
jäsen Harry Harkimo kok
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Martti Mölsä ps
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Joakim Strand r
varajäsen Sari Essayah kd
varajäsen Lasse Hautala kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller